Ч. 161. Четвер 3 серпня (21 липня) 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

До ситуациї на Угорщині. — Положене в Росиї і росийско-японьска війна. — Греция а Крета. — З Сербії.

Ситуация на Угорщині все ще не змінена. Франц Кошут вертає дня 5 серпня до Будапешту і зараз того самого дня скличе на 5 год. по полудни виконуючий комітет коаліциї на засїдане. Як зачувати, займе ся той комітет на тім засїданю справою загальної реформи виборчої. Мадярскі ґазети займають ся тепер дуже пильно послїдною бесїдою бар. Банффі, виголошеною на зборах в Доеш і критикують немилосердно. Magyar Allam каже, що такого лїкаря, котрий би до живого тїла пришивав куснї з трупа, щоби тим способом увялі члени живого тїла знову оживити, замкнено би просто до дому божевільних. — Magyarorszak вичисляє, який був би хосен зі вступленя лїберальної партиї до коаліциї і чого не можна би осягнути. Осягнути можна би лиш то, що Австрия і цїсарский двір стратили би всяку опору на Угорщині, а не можна би осягнути того, щоби жаданя мадярскої мови в команді залишено, щоби коаліция розбила ся і щоби знов настала партийна господарка. Тепер мусить прийти до значіня воля цїлого народу а не поодинокої партиї.

З Петербурга доносять, що в Петергофі вели ся вчера дальші наради комітету мінїстрів під проводом царя над проєктом Булиґіна. Проєкт той, як ходить чутка, має бути основно перероблений в дусї лїберальнім так, що з первістним проєктом не буде мати нїчого спільного. Наради не відносили ся до точок засадничих, лиш до справ специяльних, длятого наради потревають мабуть ще кілька днів. Загально сподівають ся, що маніфест царя о репрезентациї народній появить ся на певно дня 12 с. м.

Кореспондент „Temps-а" доносить з Петербурга: Гр. Сольский увірив п. Ґоловіна, що проєкт Булиґіна по пороблению в нїм важних змін в лїберальнім дусї буде предложений цареви дня 17 серпня (отже на 12 як сказано в повисшій вісти з Петербурга розіслапій петербурґскою аґентиєю телеґрафічною). В Петербурзї говорять загально, що цар Николай показував проєкт Булиґіна цїсареви Вільгельмови при нагодї его стрічи з ним на фінських водах, а коли опісля вернув до Петергофу, казав кільком реакцийним своїм вірникам перебити его. Ґоловін сказав згаданому кореспондентови, що члени московского конгресу будуть мимо всего переслїдуваня продовжати свою роботу в інтересї свободи і революциї. Коли же би цар остаточно розпорядив вибори на основі булиґінївского проєкту, то земства і думи возьмуть участь в виборах мимо того, що они з засади противні булиґінївскій конституциї, бо они переконані, що всякі державні збори, з яких би й не виходили виборів і які би й не мали поки що права, суть лиш першим ступенем до конституциї. Такого самого погляду суть і росийскі демократи.

З поля війни нема нїяких важнїйших вістий. Ґен. Лїневич в телеґрамі до царя з дня 25 с. м. заперечує рішучо донесеням, мов би то положенє росийскої армії було прикре або навіть критичне. В наслїдок того рода вістий росийска суспільність має зовсїм хибні погляди. Росийска армія не була нїколи й не есть обступлена зі всїх боків. Японцї може хотїли, але нїколи не обійшли росийских крил. Стоїмо — каже Лїневич— напротив себе лицем до лиця. Японцї знаходять ся недалеко від нас і хотїли кілька разів зближити ся, але безуспішно. Дух, який панує у войску, наповняє найлїпшою надією. — В той спосіб телеґрафував нераз і Куропаткін, а опісля показало ся инакше.

О становищи Грециї до справи Кретийскої зложив грецкий президент мінїстрів Раллї оногди в палатї послів таку заяву, котра звернула на себе увагу всїх інтересованих

---

3)

Сахалїн
его природа і его жителї.

Після Гаеса, Чехова і др. зладив — К. Вербин

(Дальше).

Найбільшим і найважнїйшим осередком вязниць на Сахалїнї то его столиця, місто Александровск, зване також Ново-Михайловском, мабуть для відрізненя від Александровска, положеного по тамтім боцї Татарского моря в Приамурскім краю. Місто се має около 6000 жителїв, але то лиш самі урядники і служба кримінальна та й самі кримінальники або такі, що може ще недавно ними були, а тепер дістали ся на волю, але також лиш примусову. Тут єсть кілька мурованих будинків, але то лиш резиденция ґубернатора і уряди та касарнї. В хороших деревляних домах мешкають лиш самі урядники. В місті є ще три чи чотири крами, є й паровий млин і паровий тартак, а навіть лїярня зелїза, але то все лиш для криміналу і кримінальників. Місто має навіть і музей з етноґрафічними і природописними збірками, але то лиш доказ, що тут суть і політичні заточники. Недалеко від міста в Дуе суть копальнї вугля і туди іде мала, кілька кільометрів довга зелїзниця, але по нїй мало хто їздить, бо межи містом а копальнями удержують весь рух арештанти, що тягнуть ручні візки. Куди не подивити ся, всюди видко пятно каторги і неволї, зьвірства і людскої здичілости. Навіть на самих людий, хочби они не в кайданах і не в арештанскім мундурі, аж страшно дивити ся, бо таки вже з лиця видко їм, що се злодії, розбишаки, убийники і палії. Отсе загальний характер столиці Сахалїна, котрий кождому, що тут перший раз приде, мусить впасти в очи.

Від самого досьвіта, в полудне і аж до пізного вечера тягають ся улицями міста ряди арештантів, що ідуть на роботу або вертають з неї. Всї они мають на собі брудне, бавовняне одїнє, на голові круглі суконні шапки без дашків, подібні до тих, які носить росийске і пруске войско, на ногах шкіряні черевики, а у тих, що неспокійні, ще й грубі ланцухи на руках. Від часу до часу заїздить до невеличкої пристанї корабель і привозить нових заточників і арештантів. Всї они закованї в тяжкі кайдани на руках і ногах, а щоби могли ходити, то довгий ланцух, що сполучає обі ноги, припнятий до ременя, котрим арештант оперізаний.

Злочинців, скоро їх тут привезуть, роздїлюють зараз після того, на яку котрий з них засуджений кару. Тих, що засуджені на дванайцять або й більше лїт, саджають до найтяжшої вязниці, званої „тюрмою іспитанія". То по найбільшій части убийники, а коли они ще й опорні, то по приїздї не здоймають з них кайданів, лиш саджають до тюрми, званої „кандалная" (кайданна). Тих арештантів, що засуджені на чотири до дванайцять лїт, саджають до „тюрми поправи", а тих, що засуджені на менше як чотири роки, держать якийсь час замкнених а відтак придїляють до т. зв. „свобідної команди" або до „условно пущених на волю". З тюрми досьвідченя або іспитаня можна перейти до тюрми поправи, а звідси знов до свобідної команди. Як довго мусить хтось сидїти в якійсь тюрмі, зависить від его поведеня. Серед користних обставин не потребує засуджений сидїти в тюрмі досьвідченя довше як чотири роки, але иншпий мусить сидїти в нїй і вісїм лїт, а навіть і довше. Загально можна сказати, що в кождім відділі треба пересидїти третину всего часу.

Скоро до якогось злочинця приїде его жінка, що остала ся на свободї і хоче тут з ним жити, то арештанта пускають тодї на волю, хоч би то був і убийник; він може тодї жити собі свобідно на острові, але мусить робити всю примусову роботу, яку єму визначать. Таку саму полекшу кари признають також і тим злочинницям, що виберуть собі якого заточника за мужа і хотять з ним жити. Злочинців тодї випускають з тюрми на волю, але она не вінчає ся з вибраним собі мужем після церковного обряду, лиш начальник округа записує їх імена до книги і від тепер вважають они вже разом як чоловік і жінка; однакож так увільнена злочинниця мусить все ще, як вже сказано, ходити на примусову роботу доти, доки їй назначено.

Житє злочинців і заточників на Сахалїнї єсть дуже сумне і повне горя. Они мусять тяжко працювати в копальнях вугля і зелїза, рубати дерево в лїсах, робити в тартаку і т. п. і тодї стоять під надзором наставників, котрі иноді збиткують ся над ними немилосердно, бють плетами і нагайками нераз так, що

в сій справі політиків. Міністер Раллі заявив між иншим, що грецке правительство заявило державам, котрі взяли Крету в свою опіку, що оно не возьме ся до нічого, що противилось би тим державам, але серед теперішних обставин не можливо, щоби на Креті настав знову лад, коли заведенє его не буде поручене Греції. Коли відтак один з послів спитав, чи правда, що старший комісар кн. Юрий зажадав від держав скріпленя їх войск на Креті, Раллі відповів, що то неправда а кретийске правительство заперечило тому в урядовім повідомленю до грецкого правительства.

В Білграді відбув ся оногди пир в честь уступаючого аґента болгарского, а підчас пира промавляв також і король, підносячи незвичайно дружні відносини, які настали межи Болгарією а Сербією. Они змінили ся на користь обох держав, що єсть майже виключною заслугою аґента. Король висказав надію, що слідом уступаючого піде й его наслідник, а підвалини болгарско-сербского союза тоді скріплять ся. Торжество закінчило ся виміною дружних депеш межи Софією а Білградом.

Новинки.

Львів, дня 2 серпня 1905.

— **Именованя.** Міністер внутрішних справ именував рахункових ревідентів Йосифа Кваспяка і Бронисл. Висоцкого рахунковими радниками в рахунковім департаменті львівского намісництва.— Міністер скарбу именував секретарів скарбу: Фелікса Томка, Здисл. Бартошевского, Сем. Берґера, Кар. Жураковского, Йос. Вайнберґера, дра Юліяна Чирняньского, Волод. Каменобродского і Леонарда Уршульского радниками скарбу, а скарбових комісарів: Адольфа Менсовича, Тадея Пірожиньского, Яна Ґетера, Северина Вайнштайна, Адольфа Пнєвского, Волод. Хилявского, Чеслава Никлевича і дра Йосифа Бялкевича секретарями скарбу в окрузі краєвої дирекциї скарбу у Львові. — Краєва рада шкільна именувала заступниками учителів в школах середних: Івана Боднара в рускій ґімназиї в Перемишли; Евгенія Бачиньского, Ілярия Бриковича, Александра Войцуна і Петра Мороза в рускій ґімназиї в Тернополи.

— **Державна школа промислова** у Львові числила в минувшім роцї 539 учеників і учениць. Після народности було між ними: 450 Поляків, 87 Русинів і 2 Німці. На 5 курсах для будівельного промислу було 110 учеників, на 4 курсах для артистичного промислу було 129 учеників, а на женьскім відділї 52 учениць. Науки рисунків і модельованя побирало 30 учеників і 76 учениць. Прочі ученики учащали на доповняючі курси. 3 учеників, що покінчили промислову школу, 1 здав перед комісиєю в намістництві іспит на концесионованого будівничого, 8 на конц. майстрів мулярских, 1 на конц. майстра камінярского, 11 на слюсарских майстрів, 1 на майстра декорацийного малярства, по 1 на майстра будівничого слюсарства і токарства і 6 учениць здали іспит з артистичного гафтярства. Ученики і ученицї промислової школи побрали в тім. роцї разом 16.130 К ріжних запомог і стипендий.

— **В краєвій гончарскій школі в Коломиї** розпочинає ся шкільний рік з днем 1-го вересня. Услівя принятя: 1. Укінчений 13 рік житя і фізичне уздібненє до ремісничого званя. 2. Укінчена народна школа з добрим поступом. Поданя заосмотрені в метрику і послїдне сьвідоцтво шкільне треба адресувати до дирекциї школи. При школї находить ся інтернат, в котрім ціле удержанє коштує 16 К місячно. Убогі ученики, що поводять ся взірцево і роблять добрі поступи, можуть бути в цїлости або в части увільнені від новичної оплати. Ученик, що старає ся о принятє до інтернату, має се зазначити в поданю і заявити, чи і кілько може оплачувати за удержанє. Принятий до інтернату має постарати ся о власну постіль.

— **Страйк робітників будівельних** у Львові вже закінчив ся і нинї стануть они знов до роботи на основі угоди, яку вчера підписано в президиї маґістрату межи робітниками а даючими роботу. Страйк той однак не позістане без дальших наслідків не лиш для самих робітників але й для других. Львівскі каменичники зачинають вже користати зі страйку і підносять ціни помешкань до небувалої доси висоти. Готово ще прийти до того, що крім всїляких иньших страйків будемо мати колись ще й страйк льокаторів, бо вже навіть і підношено таку гадку в ґазетах. Трудність лиш в тім, що не можна вишукати способу, яким можна би звести льокаторів до солїдарности, а з тої трудности як-раз користають каменичники.

— **Затроєнє грибами.** Татяна Ґонґольова жінка дозорця камениці ч. 7 при ул. Зиґмунтівскій у Львові, купила оногди у якоїсь жінки з села на ринку грибі і часть зварила з бараболею а часть усмажила. Підчас обіду з'їла она трохи варених грибів, а єї чоловік і двоє дітий, хлопці Антін і Александер з'їли по кілька усмажених шапинок. В кілька годин опісля всї занедужали, дістали болю жолудка і показали ся ознаки затроєня. Найтяжше занедужала Ґонґольова. Сусіди зачали їх ратувати, а коли нїчо не помагало, завізвали стацию ратункову, котра подавши їм першу поміч, відвезла їх до шпиталя. Помимо виполоканя жолудка, Ґонґолевій грозить поважна небезпечність житя, а чоловік єї і дїти мають ся трохи лїпше.

— **Крадїж коний з возом.** Жінка начальника громади Волосткова малого, Катерина Борсукова, приїхавши оногди до Львова, задержала ся в улици Бернардиньскій. Тут лишила коні з возом без дозору, а сама пішла до якоїсь камениці при тій улици за орудкою. Коли по якімсь часї вернула, коний і воза вже не застала. Мав їх украсти якийсь по міску убраний хлопець, котрий в часї неприсутности Борсукової сїв на віз і поїхав в сторону улиці Зеленої.

— **Самоїздець в суді.** В берлиньскім суді була оноді розправа проти механїка самоїзду, Павла Тініка, котрий переїхав на улици емеритованого урядника Бемерта. Тініке скручував на розї улиці, саме тоді переходив Бемерт і на голос трубки самоїзду як раз станув, замість утїкати. Самоїзд переїхав єму через ноги і тяжко покалїчив. В суді оборонець обжалованого Тініка казав, що Тініке придержував ся всїх мір обережности, котрий умисно станув і не хотів уступити ся з дороги. Оборонець Бемерта доказував противно, що Бемерт не міг уступити ся, бо на голос трубки самоїзду так перепудив ся, що ноги під ним задеревіли і він не міг рушити ся. Прокуратор обставав при тім, що Тініке провинив ся і жадав, щоби его покарати двотиждневим арештом. Трибунал судовий був иньшого погляду: Улиця в першій лїнії призначена для піхотинців і їм повинна бути дана можність перейти через улицю. Коли той, що їде на колесї або на самоїздї, видить, що хтось не уступає ся з дороги, то повинен станути

у неодного арештанта бувають цілі плечі одна рана. Наставники мають над арештантами майже необмежену власть і можуть з них поробити навіть калїків. Коли хтось з них хоче втікати а его зловлять, то заковують в тяжкі кайдани. Такого арештанта сковують подвійно: закладають єму зелїзні обручі понизше колін а другі повисше кісток і злучують їх ланцухами а до того ще накладають кайдани і на руки та приковують до тачок або візків. Харч арештантів єсть дуже лихий і скупий, бо гроші призначені на то ідуть в більшій части до кишені урядників. За роботу не платять арештантам нїчого і длятого працюють они лиш дуже нерадо та лїниво, як-раз лиш тілько, щоби наставники їх не били. Лиш на великі сьвята рай для них, бо тоді дістає кождий тілько горівки, що може добре упити ся.

Оттак коротають тоті люди свій вік. Хто щасливо видержить і перебуде свою кару, стає поселенцем. Він не сьміє ще виходити з острова, лиш мусить пересидіти на нім ще шість літ. Єму дають сокиру, визначують кусень ліса і він мусить его собі викорчувати, зробити землю управною і стати на нїй господарем. За той час повинен він діставати ще поживу; але тота поміч борзо кінчить ся, бо гроші, призначені на ню, бере урядник. Такий поселенець не може дати собі ради з своєю роботою, тратить охоту, і або втїкає, або стає розбишаком і дістає ся назад до тюрми. Коли який і втече, то старає ся переплисти через море або до Приамурского краю. Але на то треба й часу й гроший та й треба чимсь живити ся. Такий втікач криє ся зразу по лїсах і тайґах, але скоро не має анї зброї анї віяких средств, то гине де в лїсах з голоду або стає ся жертвою медведів. Коли же комусь удало ся перебути щасливо перших шість літ примусового поселеня, то єму вільно вертати в Сибір і він стає тут селянином а по дальших шести роках може вже вертати до рідного краю.

Задля тих втікачів і примусових поселенців на Сахалїні навіть в такім місті як Александровск дуже небезпечно. Длятого вечером вже нїхто не виходить з хати, а коли змушений вийти, то хиба лиш узброєний. Але навіть і в білий день не порадно виходити без револьвера поза місто а навіть і з револьвером в кишени треба все це мати ся добре на обачности і не припускати до себе незнакомого чоловіка. Гаєс розповідає, що коли був в Александровску, то єму радили не лиш мати кождої хвилї револьвер при собі, але навіть вже здалека уважати добре на кождого чоловіка, що іде напроти него, та не спускати его з ока, коли він буде его минати а навіть споглядати ся, коли він вже й дальше відійде.

Друга важнїйша оселя на Сахалїні то місто Корсаковск, назване так від імени російского ґенерала Александра Корсакова. Се місто складає ся з одної широкої, головної улиці і двох малих, що ідуть рівнобіжно до тамтої від побережа до недалеких горбів і лїсів. По обох боках головної улиці видко низькі, деревляні доми, ставлені в заруби, з підсінями на стовпах і кришами з червоних дахівок. Подібно виглядають і великі касарні з червоними дахами, а баня деревляної церкви помальована на зелено. В сім місті живе около 5000 людий. А хто они? І знов по найбільшій части арештанти, убийники, палії та фальшівники гроший, заковані в тяжкі кайдани. Они живуть в острогах, домах обведених височенним частоколом з ялиць, вбитих в землю одна коло другої так, що творять рівну стїну. Войско має свої касарні а урядники і вся служба вязнична мешкають в державних будинках. А чиїж тоті хороші деревляні доми при головній улици з городами коло них? То хати давних злочинців, котрі не були засуджені на ціле житє і відбули свою кару, але котрим не вільно було вернути домів або они не мали за що вертати. І знов така сама характеристика сего міста як і столиці острова!

Таких острогів, як в сім місті і в найблизшім его сусїдстві, єсть богато в ріжних сторонах острова. Майже всї они побудовані лиш на 50 людий, але часами буває в них і по кількасот. Одні сидять тяжко заковані в темницях, другі хоч і не в темницях але особняком і без всякої роботи. Значна часть з тих вязнів сходить длятого борзо з розуму а другі засуджені до тяжких робіт працюють приковані до тачок і гинуть так само борзо. Отті тюрми і остроги то розсадники російских кольоністів на Сахалїні. Серед инших обставин був би Сахалїн за тих звиш 50 літ, від коли на нім господарить російска бюрократия, став ся жерелом богатства та були би на нім повстали богаті міста і села, повні честних і трудолюбивих поселенців.

Гаєс кінчить свій опис сахалїньских відносин словами: За ті лихі відносини на Сахалїні виновата по найбільшій части адмінїстрация. Систему можна би направити стараннїйшим подїлом вязнів, а річ зовсїм ясна, що кара смерти мусить бути розширена як на убийника якогось цивільного чоловіка так і на убийника якогось урядника. Лиш тим способом можна запоручити безпечність жителїв шануючих закони. Але найбільша хиба то безсильність і байдужність та самоволя, а часто і неморальність та невірність урядників... Один російский урядник на острові, що бував в сьвітї, запримітив одного разу: Що би то Англїйці або Американці зробили були з острова, коли-б они були дістали его в свої руки!

На сім кінчимо опис того, що принесла Сахалїнови европейска культура. Аж соромно лучити таку погань з культурою, котра, яка би й не була, все-таки означає поступ до лїпшого.

або задержати самоїзд. В противнім случаю стає ся виноватим нещастя. Задля того засудив трибунал Тініка на один місяць строгої вязниці. Вирок сей викликав в Берлині сензацию, але публика з него вдоволена, бо самоїзди та моторові ровери стали ся язвою в Берлині.

— **Виділ руского товариства педаґоґічного у Львові** розписує сим конкурс на принятє учеників до „Інститута під покровом сьв. о. Николая“ на рік шкільний 1905/6. Приймати ся будуть ученики середних шкіл, сини членів руского товариства педаґоґічного. До поданя долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика, 2) сьвідоцтво шкільне з послідних двох курсів, 3) декларацию що-до місячної заплати, котра виносить 40 К, 4) 2 К на видатки кореспонденциї, 5) хто не єсть членом руского товариства педаґоґічного 2 К на вписове і вкладку річну до сего товариства. Всякі подання адресувати до члена виділу руского тов. педаґ. у Львові, Костя Паньковского, ул. Театиньска ч. 19. Інститут дає своїм вихованкам: а) помешканє, харч, опал, сьвітло, послугу і пранє за доплатою 1 К місячно; б) доставляє їм — о скілько на се дозволять фонди — книжок і приборів шкільних; в) управляє їх вихованєм, стараєсь о добре домашне і товариске поведенє; г) улекшує їм науку шкільну і наглядає єї під доглядом домашних сталих директорів; д) доставляє вихованкам нагоду придбати инших відомостий, теоретичних і практичних. За зужитє інвентаря числить ся 6 К. Час вносити подання о принятє визначує ся до дня 20 н. ст. серпня 1905.

— **Шах перский** Музаффер-Еддін, котрий тепер перебуває в Парижи, забув там, видко, на якийсь час, що він всемогучий володітель Персиї, від котрого зависить житє і смерть єго підданих і бавить ся там знаменито на велику радість самих Парижан і свою власну. Оногди був в бульоньскім лїску і там єму сказали, що в одній з каварень перебуває якраз молода пара з людий найнизшого стану, що лише що повінчала ся і тепер після місцевого звичаю відбуває весільну подорож. Шах хотів придивити ся здаєсь не лиш весільній подорожи, але може ще більше й самій молодій, та зайшов зараз до каварні. Ледви що тут появив ся, як всї гості — а було їх там споро — повитали єго грімкими оплесками і зараз завели з ним розмову як би з яким добре знакомим. Якийсь старий панок приступив до него і відозвав ся: Ми дуже раді, мій пане, що ви явили ся між нами. Як ся маєте? Будьте ласкаві та сїдайте трохи . розгостїть ся! Шах усьміхнув ся на то і подав всїм присутним руку, та сїв собі на поданім єму кріслї і завів розмову з молодими, а відтак дав їм по кілька золотих монет. Між бідними людьми настала велика радість, а щоби єму показати за то свою вдячність, завели довкола него шалений танець, котрий єго незвичайно розвеселив. Шах був так вдоволений, що дякував всїм дуже сердечно і сказав: Я дуже люблю француску публику, а сей день буду завсїгди мило згадувати. Ще й то треба згадати, що шах грає пристрасно в біляр і мусить що дня переграти кілька партий зі своїм великим везиром, при чім той мусить завсїди програвати.

Телеґрами.

Відень 2 серпня. Є. В. Цїсар санкционував ухвалу гал. Сойму надаючу містам Станиславів і Бережани концесию на побір мита.

Петербург 2 серпня. Князь Сьвятополк-Мірский від'їхав до своєї маєтности в харківскій ґубернії. Виїзд той єсть ділом реакцийної партиї, котра дала єму спізнати, що час реформ ще не настав.

Ревль 2 серпня. Вчера розпочали робітники фабрики „Двіґатель“ страйк. Они предложили ґубернаторови просьбу, щоби випустив на волю провідників послїдних розрухів. По одержаню відмовної відповіди робітники згаданої фабрики устроїли великий похід по місті, котрого поліция не могла здержати. Завізвано козаків, котрі маніфестантів розігнали і завели спокій.

Ревль 2 серпня. Страйкуючі робітники намагали ся впасти до будинку слїдчої вязниці, але поліция і козаки перешкодили тому.

Новоросийск 2 серпня. На тутешнім двірци прийшло до кровавої бійки межи страйкуючими гірниками а козаками. Гірники поклали шини на шляху зелїзничім і хотїли тим здержати похід, котрий мав відійти. Коли їх вавізвано три рази, щоби уступили ся а они того не зробили, козаки стрілили і богато з них убили і зранили.

Мадрид 2 серпня. В кругах урядових уважають за річ імовірну, що марокканьска конференция збере ся в падолисті сего року в Мадриді.

Токіо 2 серпня. Японьский ґен. Караґучі доносить, що завів з днем 30 липня військову адміністрацию на Сахалїні.

Господарство, промисл і торговля.

— **Цїна збіжа у Львові дня 1 серпня:** Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 7·80 до 8·10; жито 5·90 до 6·10; овес 7·— до 7·15; ячмінь пашний —·— до —·—; ячмінь броварний 6·25 до 6·50; ріпак 10·75 до 11·—; льнянка —·— до —·— горох до вареня 7·50 до 9·—; вика —·— до —·—; бобик 6·25 до 6·50; гречка —·— до —·—; кукурудза стара 7·25 до 7·50; хміль за 56 кільо 75·— до 78·—; конюшина червона 50·— до 60·—; конюшина біла 50·— до 65·—; конюшина шведска —·— до —·—; тимотка —·— до —·—.

Але щож дїяти, коли вже так склали ся обставини. Тепер же хочемо ще сказати кілька слів про то, що застала на острові европейска культура. Она застала тут якийсь народець, Аінів, котрого нїхто не знає нї початку, нї походженя, а котрий вже вимирає і може вже в неконче далекій будучности буде належати лиш до історії.

Що то за нарід тоті Аіни? Чи они монґольского походженя, чи може кавказкої раси? Чи они споріднені з племенами жиючими в сторонах підбігунових, чи з Індиянами в Америці? Наука не могла сего доси рішити. Сама назва Аіно значить „чоловік“; Аіни так самі себе називають і кажуть, що они дїтьми праотця Аіоіна. Японцї називають їх Ебізу, що значить „дикі люди“.

Аіни то люди середного росту, але більші і сильнїйше збудовані як Японцї. Лице у них подовгасто кругле з високим чолом, а щоки трохи виставючі, ніс дрібку загнений до гори. Уста у них бувають широкі, губи грубі, уши великі, а в цілім лици, іменно же в очах нема нї найменшого слїду якоїсь подібности з людьми монґольскої раси. У них нема анї слїду того скісного положеня очий, як н. пр. у Хінців, а за то подібні они дуже до Европейців з північних сторін, лиш що дугівка в очах не синя але ясноброунатна або темносїра. Анґлїйский подорожник Ляндор каже, що Аіни нїколи не сьміють ся, бодай він через цїлий час свого пробуваня між ними не видів і лиш раз удало ся єму довести до того, що они з дива і радости вили.

Аіни то справдї дикі люди. Волосє у старих єсть чорне і филясте; не творить кучерів, лиш вигинає ся дрібку так би то були филї. Мужчини витинають собі над чоло часто лисину. Волося на голові і бороді нїколи не розчісують, а тїла майже нїколи не миють. Задля їх нехарности трудно з ними сходити ся, тим більше, що на них буває повно плюгавства, котрі они вишукують на собі і їдять подібно як малпи. Довге і пелехате волосє розділюють они лиш патичком по середині, а борода сягає їм по пояс; они пють кров і їдять сире мясо. Але хоч і як они з поверховности погано і гидко виглядають, то все-таки суть дуже лагідні, незвичайно чемні і не мають в собі анї трошки щось такого дикого як Індияни. Старші мужчини зі своїми довгими бородами подібні дуже до того типу, який малюють або представляють наші малярі і актори в особі сьв. Петра; як би їх хто перебрав у відповідну одежу, то они виглядали би як німецкі учені, котрі займаючись наукою, не мають часу дбати про свою поверховність.

Але чим Аіни найбільше відріжняють ся не лиш від Японців, але й від всїх инших народів, то тота обставина, що цїле їх тїло поросле дуже довгим і густим волосєм. Тїло у мужчин — каже др. Шайбе — так покрите волосєм, як то хиба лиш дуже рідко і виїмково може лучати ся у Европейців. Особливо довге волосє виростає їм на плечох на хребті, з заду на руках і ногах, а на лопатках і крижах буває таки незвичайно довге. Старші мужчини виглядають иногді так, як би мали на собі кожух обернений вовною до гори. У декотрих мужчин буває волосє на грудех на 10 центиметрів, а на плечох 5 центиметрів і більше довге. Навіть і хлопцї бувають нераз вкриті таким довгим волосєм на цїлім тїлї. У женщин буває волосє на тїлї значно коротше, але все ще так довге і густе, яке у европейских женщин нїколи не буває.

(Конець буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).